

KONFERENSEN OM ANSLUTNING
TILL EUROPEISKA UNIONEN
– MONTENEGRO –

Bryssel den 13 december 2024
(OR. en)

AD 27/24

LIMITE

CONF-ME 13

ANSLUTNINGSDOKUMENT

Ärende: EUROPEISKA UNIONENS GEMENSAMMA STÅNDPUNKT
= Kapitel 10: Informationssamhället och medierna

EUROPEISKA UNIONENS GEMENSAMMA STÅNDPUNKT

Förhandlingskapitel 10: Informationssamhället och medierna

Denna ståndpunkt bygger på Europeiska unionens allmänna ståndpunkt inför anslutningskonferensen med Montenegro (AD 23/12 CONF-ME 2) och är avhängig av förhandlingsprinciperna i denna, framför allt följande:

- Synpunkter som framförs av någon av parterna om ett kapitel i förhandlingarna ska inte på något sätt föregripa ställningstagandet i fråga om andra kapitel.
- Överenskommelser eller delöverenskommelser som uppnås under förhandlingarna om kapitel som ska behandlas successivt får inte betraktas som slutgiltiga förrän en övergripande överenskommelse har fastställts.

De krav som anges i punkterna 24, 28, 41 och 44 i förhandlingsramen tillkommer.

EU uppmanar Montenegro att fortsätta anpassningen till EU:s regelverk, och noterar att ytterligare regelverk kan komma att träda i kraft före anslutningen, för att säkerställa det faktiska genomförandet och verkställandet och, före anslutningen, utarbeta politiska riktlinjer och instrument som så nära som möjligt överensstämmer med EU:s.

EU noterar att Montenegro i sin ståndpunkt AD 11/13 (CONF-ME 9) och dess addendum AD 11/13 ADD 1 (CONF-ME 9) godtar regelverket inom kapitel 10 i dess gällande form den 12 december 2024 och att landet förklarar sig i stånd att genomföra det senast vid anslutningen till Europeiska unionen.

Övergripande strategi

EU konstaterar att Montenegro är väl förberett på området informationssamhället och medierna.

De relevanta strategiska dokumenten, såsom Montenegros handlingsplan för 2024–2025 för strategin för digital omvandling 2022–2026, är anpassade till målen i **policyprogrammet för det digitala decenniet**. EU välkomnar Montenegros åtagande att ytterligare förbättra den digitala infrastrukturen, öka den digitala kompetensen och främja digitala tjänster.

EU noterar att Montenegro anslöt sig till **programmet för ett digitalt Europa** efter undertecknandet av associeringsavtalet till detta program mellan Europeiska kommissionen och Montenegro i juni 2023 under mötet inom ramen för den andra dialogen om regelverket för västra Balkan. Associeringsavtalet trädde i kraft med retroaktiv verkan från och med den 1 januari 2023. Sedan dess har Montenegro framgångsrikt deltagit i ansökningsomgångar inom ramen för programmet.

Elektronisk kommunikation

EU framhåller antagandet av den nya **lagen om elektronisk kommunikation** den 10 oktober 2024 i överensstämmelse med regelverket, dvs. direktiv (EU) 2018/1972 om inrättande av en europeisk kodex för elektronisk kommunikation. Genom denna lag har Montenegro gått vidare med lagändringar för att stärka oberoendet för landets nationella regleringsmyndighet, byrån för elektronisk kommunikation och posttjänster (EKIP).

EU noterar att Montenegro har utvecklat tillräcklig **administrativ kapacitet** för att verkställa regelverket på området elektronisk kommunikation, men uppmanar Montenegro att fortsätta med ytterligare rekrytering genom att anställa mer personal för att tillsätta de återstående tjänsterna. EU lovordar utnämningen av EKIP-rådets medlemmar i april 2024. Detta gjorde det möjligt för regleringsmyndigheten att återuppta sitt arbete och sina normala funktioner och var ett steg i rätt riktning för att bygga upp goda resultat när det gäller oberoendet för regleringsmyndigheten för telekommunikation. EU välkomnar också bestämmelserna i artikel 232 i den nya lagen om elektronisk kommunikation som gör det möjligt att förlänga EKIP-medlemmarnas nuvarande mandat fram till dess att deras mandatperiod löper ut. Detta säkerställer kontinuitet och stabilitet i EKIP:s arbete och verksamhet. EU noterar att det för närvarande pågår förfaranden för att utse direktören för EKIP. EU välkomnar åtagandet att kontinuerligt stärka EKIP:s administrativa kapacitet. EU noterar planerna på ytterligare rekrytering till byrån under 2025, inbegripet möjligheten att anlita specialiserade experter.

Dessutom välkomnar EU de ytterligare skyddsåtgärder som föreskrivs i lagen om elektronisk kommunikation för att bevara **regleringsmyndighetens oberoende**. I lagen fastställs tydliga förfaranden för utnämning och entledigande av rådsmedlemmarna och direktören. EU välkomnar att Ekip, genom denna lag, har beviljats full självständighet att förvalta sin budget och fastställa tydliga förfaranden för finansiell planering och rapportering.

EU välkomnar att Montenegro, genom lagen om elektronisk kommunikation, som antogs 2013 och ändrades ytterligare 2017, 2019 och 2024, har anpassat sig till direktiv 2002/20/EG om auktorisation för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster (**auktorisationsdirektiv**) i enlighet med begäran i AD 9/14 CONF-ME 5. EU välkomnar dessutom ändringarna av lagen om elektronisk kommunikation 2017 och 2024, genom vilka kravet på att den nationella regleringsmyndigheten skulle överföra överintäkter till statsbudgeten avskaffades, vilket begärdes i AD 9/14 CONF-ME 5. EU noterar att i enlighet med artikel 201 i den nyligen antagna lagen ska överintäkterna, när Ekip:s intäkter överstiger utgifterna, anslås till ett särskilt konto för Ekip, och att dessa medel används för att genomföra den lagstadgade verksamheten under det kommande kalenderåret. EU välkomnar att ramen för frekvenshantering i Montenegro har anpassats till direktiv (EU) 2018/1972.

Mot bakgrund av ovanstående överväganden anser EU att Montenegro har **uppfyllt de krav avseende elektronisk kommunikation som anges i de första och andra avslutningsriktmärkena** enligt EU:s gemensamma ståndpunkt (AD 9/14 CONF-ME 5).

EU välkomnar Montenegros fortsatta framsteg med anpassningen till EU:s regelverk inom kapitel 10 på området elektronisk kommunikation enligt följande:

EU konstaterar att Montenegro deltar som observatör i **Organet för europeiska regleringsmyndigheter för elektronisk kommunikation** (Berec) sedan 2011 och att ett nytt avtal undertecknades med Berec den 9 juni 2023. EU noterar också att Montenegros nationella regleringsmyndighet Ekip blev medlem med observatörsstatus i gruppen för radiospektrumpolitik i juni 2023.

EU konstaterar att lagen om användning av fysisk infrastruktur för utbyggnad av höghastighetsnät för elektronisk kommunikation, som i allmänhet är anpassad till direktiv 2014/61/EU om åtgärder för att minska kostnaderna för utbyggnad av höghastighetsnät för elektronisk kommunikation (**direktivet om minskade kostnader för bredband**), antogs i december 2021. EU uppmanar Montenegro att vidareutveckla förfarandena för användning av fysisk infrastruktur genom sekundärlagstiftning.

EU välkomnar slutförandet av förslaget till nationell plan för utvecklingen av bredbandsnät för internetanslutning 2025–2029 för Montenegro. Denna **nationella bredbandsplan** är anpassad till policyprogrammet för det digitala decenniet och är inriktad på universell gigabit- och 5G-täckning senast 2030. EU är medvetet om Montenegros avsikter att anta den framtagna nationella bredbandsplanen före utgången av 2024. EU betonar vikten av arbetet med anpassning till förordning (EU) 2024/1309 om åtgärder för att minska kostnaderna för utbyggnad av gigabitnät för elektronisk kommunikation, om ändring av förordning (EU) 2015/2120 och om upphävande av direktiv 2014/61/EU (Gigabitinfrastrukturförordningen).

EU välkomnar att Montenegro i augusti 2023 antog en strategi för utvecklingen av **mobila 5G-nät** för 2023–2027 och fastställde sina strategiska riktlinjer för utvecklingen av sektorn för elektronisk kommunikation i Montenegros strategi för digital omvandling 2022–2026, som antogs i december 2021. I slutet av 2022 auktionerade Ekip framgångsrikt ut 5G-spektrumet i frekvensbanden 700 MHz och 3 600 MHz och tilldelade det till tre stora operatörer. EU uppmanar Montenegro att följa sin plan att aktivera 5G i varje kommun senast i slutet av 2024 och tillhandahålla 5G-täckning till 50 % av befolkningen senast 2026. EU uppmanar Montenegro att anpassa sig till och genomföra EU:s verktygslåda för 5G-cybersäkerhet.

EU välkomnar att ett **nätverk för bredbandskompetens (BCO)** har inrättats inom fackministeriet som avdelningen för internetanslutning via bredband under direktoratet för elektronisk kommunikation, posttjänster och radiospektrum. EU välkomnar att BCO:s personal regelbundet deltar i de möten som anordnas av EU:s BCO-nätverk.

Informationssamhällets tjänster

EU noterar att Montenegro i stort sett har anpassat sig till regelverket om informationssamhällets tjänster.

På detta område noterar EU utvecklingen av **den administrativa kapaciteten**, som rapporterats av Montenegro. EU noterar att Montenegro har tillräcklig administrativ kapacitet för att verkställa regelverket på området informationssamhällets tjänster och uppmanar Montenegro att gå vidare med sina planer för ytterligare rekrytering till de återstående tjänsterna genom att anställa mer personal.

När det gäller cybersäkerhet noterar EU att Montenegro har stärkt sin cybersäkerhetsinfrastruktur, inrättat och förbättrat kapaciteten hos regeringens enhet för hantering av it-incidenter (CIRT) och inrättat en onlineportal för att öka medvetenheten om cybersäkerhetsfrågor. EU välkomnar Montenegros betydande framsteg med att uppnå de standarder och krav som EU har fastställt för cybersäkerhet.

EU uppmanar Montenegro att, inom ramen för sin cybersäkerhetsstrategi, anta en ny handlingsplan som är anpassad till EU:s mål. EU noterar att Montenegro har antagit lagen om informationssäkerhet, i vilken man strävar efter att anpassa sig till direktiv (EU) 2022/2555 om åtgärder för en hög gemensam cybersäkerhetsnivå i hela unionen, om ändring av förordning (EU) nr 910/2014 och direktiv (EU) 2018/1972 och om upphävande av direktiv (EU) 2016/1148 (NIS 2-direktivet). EU uppmanar Montenegro att så snart som möjligt säkerställa fullständig anpassning till de återstående bestämmelserna i NIS 2-direktivet.

EU välkomnar Montenegros planer på att inrätta en cybersäkerhetsbyrå och öka sin cyberförsvarskapacitet efter det att lagen om informationssamhället har trätt i kraft.

EU välkomnar även inrättandet av den digitala akademien. Detta är en bra onlineplattform för att bygga upp digitala färdigheter och ledarskapsfärdigheter för statligt anställda och även för studenter, vilket därmed förbättrar kapaciteten och förmågan i fråga om digital omvandling i landet och stärker den digitala medvetenheten i samhället.

Med beaktande av de nyligen antagna EU-förordningarna på området informationssamhällets tjänster betonar EU vikten av att ytterligare stärka Montenegros administrativa kapacitet att effektivt genomföra det nya regelverket om informationssamhället.

Mot bakgrund av ovanstående överväganden anser EU att Montenegro har uppfyllt de krav avseende informationssamhällets tjänster som anges i det andra avslutningsriktmärket enligt EU:s gemensamma ståndpunkt (AD 9/14 CONF-ME 5).

EU välkomnar Montenegros fortsatta framsteg med anpassningen till EU:s regelverk inom kapitel 10 på området informationssamhället enligt följande:

På **data**området välkomnar EU att Montenegro formellt har åtagit sig att uppnå fullständig anpassning av den nationella lagstiftningen till direktiv (EU) 2019/1024 om öppna data och vidareutnyttjande av information från den offentliga sektorn (direktivet om öppna data) senast i december 2026. EU uppmanar Montenegro att anpassa sin ram till förordning (EU) 2022/868 om europeisk dataförvaltning och om ändring av förordning (EU) 2018/1724 (dataförvaltningsakten).

EU uppmanar med kraft Montenegro att slutföra den nya lagen om fri tillgång till information. EU lovordar att ändringarna av lagen om skydd av personuppgifter har lett till anpassning till EU:s relevanta regelverk och till internationella dokument och förordningar som rör skydd av personuppgifter och integritetsskydd. EU lovordar vidare Montenegros arbete med en ny teknisk lösning i enlighet med alla tekniska specifikationer och EU-standarder på området för tillgängliggörande av uppgifter som innehas av myndigheter.

När det gäller **digitalt förtroende** noterar EU att Montenegros lag om elektronisk identifiering och elektronisk signatur, som antogs 2017, är helt anpassad till förordning (EU) nr 910/2014 (eIDA). EU välkomnar Montenegros åtagande att även anpassa sin lagstiftning till det nya europeiska ramverk för digital identitet som infördes genom ändringsförordning (EU) 2024/1183 (eIDA 2), som trädde i kraft maj 2024, i enlighet med kraven i Montenegros reformagenda inom ramen för tillväxtplanen för västra Balkan 2025–2027. EU välkomnar även genomförandet av det nya certifieringsmyndighetssystemet.

På området **e-förvaltning** framhåller EU 2019 års version av lagen om e-förvaltning och lagen om elektroniska handlingar. EU välkomnar Montenegros arbete med att inrätta nya tekniska lösningar för det elektroniska dokumenthanteringssystemet och förvaltningen av processen för elektroniska regeringsmöten. EU välkomnar även arbetet med att förbättra systemet för elektroniskt datautbyte mellan register, som behöver uppgraderas. EU välkomnar också arbetet med lanseringen av den nya e-förvaltningsportalen för medborgare och företag, som förväntas ske i slutet av 2024. EU välkomnar vidare att e-betalningsportalen togs i drift fullt ut 2023, vilket gör det möjligt för medborgarna att betala administrativa avgifter elektroniskt.

När det gäller **interoperabilitet** noterar EU antagandet av den nationella interoperabilitetsramen och dess anpassning till 2017 års europeiska interoperabilitetsram. EU betonar vikten av att sträva efter anpassning till den nya lagstiftningen, särskilt förordning (EU) 2024/903 (förordningen om ett interoperabelt Europa).

EU lovordar att lagen om elektronisk handel har anpassats till direktiv 2000/31/EG om vissa rättsliga aspekter på informationssamhällets tjänster, särskilt elektronisk handel, på den inre marknaden (direktiv om elektronisk handel). EU välkomnar Montenegros planer på att anpassa sig till förordning (EU) 2022/2065 (förordningen om digitala tjänster) och förordning (EU) 2022/1925 (förordningen om digitala marknader) som en del av den nya lagen om **e-handel**. EU uppmanar Montenegro att påskynda sin anpassning till förordningen om digitala tjänster och förordningen om digitala marknader för att skapa förutsägbarhet för näringslivet.

Audiovisuell politik

När det gäller **audiovisuella tjänster och medietjänster** antog Montenegro i juni 2024 ett omfattande lagstiftningspaket för att säkerställa anpassning till EU:s regelverk på detta område, inbegripet Europarådets rekommendationer om europeiska standarder.

EU konstaterar att Montenegros lagstiftning till stor del överensstämmer med direktiv 2010/13/EU om audiovisuella medietjänster, ändrat genom direktiv (EU) 2018/1808 om samordning av vissa bestämmelser som fastställs i medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillhandahållande av audiovisuella medietjänster, mot bakgrund av ändrade marknadsförhållanden. EU noterar att den medislagstiftning som antogs i juli 2020 och ändrades 2024 är anpassad till direktivet om audiovisuella medietjänster och inför relevanta rättsliga garantier mot politisk inblandning i det nationella public service-företaget (RTCG) och byrån för audiovisuella medietjänster (AMU) – tidigare kallad regleringsorganet för elektroniska medier (AEM).

EU välkomnar att AMU, i och med antagandet av lagen om audiovisuella medietjänster, fick nya befogenheter att hantera den långvariga utmaningen i fråga om dess effektivitet att verkställa regelverket i egenskap av **oberoende regleringsorgan**. EU konstaterar att AMU nu har omfattande sanktionsinstrument, inbegripet befogenheten att utdöma böter vid lagöverträdelser, och förstärkta åtgärder för att förebygga intressekonflikter och oförenlighet mellan funktioner och politiska frågor och regleringssektorn. EU konstaterar att den rättsliga ram som infördes genom lagen om det nationella public service-företaget, som antogs i juni 2024, säkerställer förutsägbar, hållbar och tillräcklig finansiering till RTCG och dess oberoende.

EU uppmanar Montenegro att påskynda sitt arbete med att anpassa sig till bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets nyligen antagna förordning (EU) 2024/1083 om fastställande av en gemensam ram för medietjänster på den inre marknaden (**europsk mediefrihetsförordning**) med beaktande av tidsfristen för tillämpning av förordningen i EU:s medlemsstater. EU välkomnar att Montenegro planerar att gå vidare i denna riktning.

EU konstaterar att Montenegro i oktober 2023 antog sin mediestrategi för 2023–2027 tillsammans med en åtföljande handlingsplan för 2023–2024.

EU välkomnar att Montenegros deltagande i programområdet Media och det övergripande området inom **Kreativa Europa** har återupptagits genom antagandet av lagen om audiovisuella medietjänster. EU välkomnar även att Montenegros lagstiftningsramar för filmvet har anpassats till regelverket i detta kapitel.

EU noterar utvecklingen av **den administrativa kapaciteten**, som rapporterats av Montenegro. EU noterar att de bestämmelser i den nya lagen om audiovisuella medietjänster och de bestämmelser i medielagen som är relevanta för direktivet om audiovisuella medietjänster verkar garantera tillräcklig administrativ kapacitet för att verkställa regelverket på området audiovisuella medietjänster, även när det gäller regleringsmyndighetens oberoende. EU konstaterar även Montenegros åtagande att se till att AMU förses med tillräcklig utrustning och personal och att personalen är tillräckligt utbildad för att säkerställa korrekt genomförande av lagstiftningen om audiovisuella medier. AMU kommer därför att ha tillräcklig administrativ kapacitet för att verkställa regelverket på området audiovisuella medietjänster, även när det gäller regleringsmyndighetens oberoende.

Mot bakgrund av ovanstående överväganden anser EU att Montenegro har uppfyllt de krav avseende audiovisuell politik som anges i de första och andra avslutningsriktmärkena enligt EU:s gemensamma ståndpunkt (AD 9/14 CONF-ME 5).

EU understryker vikten av audiovisuella medier och betonar att utvecklingen på detta område och det adekvata genomförandet av lagstiftningen för att säkerställa medieregleringsmyndighetens fortsatta oberoende kommer att övervakas noga, bland annat inom ramen för kapitel 23 om mediefrihet.

* * *

Mot bakgrund av ovanstående överväganden konstaterar EU att detta kapitel för närvarande inte kräver några ytterligare förhandlingar.

Övervakningen av framstegen med anpassningen till och genomförandet av regelverket kommer att fortsätta under hela förhandlingsperioden. EU betonar att särskild uppmärksamhet kommer att ägnas åt att bevaka alla ovannämnda specifika frågor, inbegripet för att säkerställa Montenegros administrativa kapacitet och dess förmåga att slutföra anpassningen på alla områden som omfattas av detta kapitel. Särskild uppmärksamhet behöver ägnas åt kopplingarna mellan detta kapitel och andra förhandlingskapitel. En slutlig bedömning av hur Montenegros lagstiftning överensstämmer med regelverket samt av landets genomförandeförmåga kan göras först i ett senare skede av förhandlingarna. Utöver den information som EU kan begära inför förhandlingarna om detta kapitel och som ska lämnas till konferensen uppmanar EU Montenegro att regelbundet förse stabiliserings- och associeringsrådet med detaljerad skriftlig information om framstegen i arbetet med att genomföra regelverket.

Mot bakgrund av samtliga ovanstående överväganden kommer EU vid behov att återkomma till detta kapitel vid en lämplig tidpunkt.

EU noterar att Montenegro i sin förhandlingsposition AD 11/13 (CONF-ME 9) och dess addendum AD 11/13 ADD 1 (CONF-ME 9) godtar regelverket inom kapitel 10 i dess gällande form den 12 december 2024. EU noterar även att Montenegro förklarar att man kommer att fortsätta anpassningen till regelverket och att man kommer att vara redo att genomföra det senast vid anslutningen till Europeiska unionen.

EU erinrar också om att regelverket kan komma att kompletteras mellan den 12 december 2024 och förhandlingarnas avslutande.